

MĚSTSKÝ ÚŘAD BLANSKO
odbor stavební úřad
oddělení územního plánování a regionálního rozvoje
nám. Svobody 32/3, 678 01 Blansko
pracoviště: nám. Republiky 1316/1, 678 01 Blansko

Domov pro seniory Černá Hora, příspěvková
organizace
Zámecká 1
679 21 Černá Hora

Sp. zn.: SMBK-50794/2023-SÚ/ŠI
Naše čj.: SÚ PR 15/2023-MBK 53270/2023/ŠI

Vyřizuje: Ing. Bohdana Šlanhofová
Tel.: 516 775 715
E-mail: slanhofova@blansko.cz
IDDS: ecmb355

Datum: 20.10.2023

STAVEBNÍ ÚŘAD MĚÚ BLANSKO

Rozhodnutí nabylo právní moci

dne 20. 10. 2023

a je vykonatelné.

Dne: 20. 10. 2023

Podpis:

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Blansko, odbor stavební úřad, oddělení územního plánování a regionálního rozvoje, jako správní orgán věcně a místně příslušný podle ustanovení § 66 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 10, § 11 a § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen správní řád), ve znění pozdějších předpisů, po provedeném řízení na základě žádosti ze dne 04.10.2023 vlastníka, kterým je Domov pro seniory Černá Hora, příspěvková organizace, IČO 00380458, Zámecká 1, 679 21 Černá Hora, jako účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu, tímto v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (dále jen památkový zákon), ve znění pozdějších předpisů, vydává následující závazné stanovisko:

restaurování sochy Archanděla Michaela v areálu zámku v Černé Hoře, rejstř. č. 45062/7-423 ÚSKP ČR, na pozemku parc. č. 10 v katastrálním území Černá Hora dle předloženého restaurátorského záměru: RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM A ZÁMĚR „socha Archanděla Michaela“, vypracovaného akad. soch. Jaroslavem Jelínkem, ARCHKASO spol. s r. o., Zalešany 15, 208 02 Kolín, dne 03.10.2023, je podle ustanovení § 14 odst. 3 památkového zákona

přípustné za splnění následujících podmínek,

určených v souladu s ustanovením § 10 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon (dále jen prováděcí vyhláška), ve znění pozdějších předpisů:

1. Po transferu všech součástí díla do restaurátorského ateliéru je nutno provést veškerá nezbytná zjištění, na jejichž základě bude ze strany památkového dohledu stanovena koncepce vlastního restaurátorského zásahu. V rámci přípravných prací bude vyhodnocen technický stav jednotlivých částí a bude proveden průzkum blokové i materiální skladby díla. Bude rovněž provedeno vyhodnocení sekundárních zásahů a úprav, a to jak z hlediska technologického, tak i modelační vhodnosti. Na základě vyhodnocení stavu originálu kamene budou po konzultaci s pracovníky státní památkové péče provedeny zkoušky snímání nevhodných vrstev.
2. Na základě provedených přípravných prací a vyhodnocení skutečného stavu díla bude po konzultaci se zástupci státní památkové péče upřesněna, respektive stanovena koncepce obnovy a v jejím smyslu ze strany restaurátora vypracován návrh restaurátorského zásahu a obnovy díla, včetně odhadované časové náročnosti a předpokládaných finančních nákladů. Tento návrh k dalším etapám a charakteru restaurátorského zásahu včetně technologických postupů a materiálů bude předmětem samostatného správního řízení.

3. Práce budou v jejich průběhu řádně dokumentovány a vlastník kulturní památky bude po dohodě s restaurátory svolávat dle povahy prací kontrolní prohlídky, na které budou zváni zástupci státní památkové péče.

Splnění výše uvedených podmínek zajistí vlastník kulturní památky.

Odůvodnění

Městský úřad Blansko, stavební úřad, oddělení územního plánování a regionálního rozvoje, obdržel od žadatele, kterým je Domov pro seniory Černá Hora, příspěvková organizace, IČO 00380458, Zámecká 1, 679 21 Černá Hora, žádost o vydání závazného stanoviska ve věci: restaurování sochy Archanděla Michaela v areálu zámku v Černé Hoře, rejstř. č. 45062/7-423 ÚSKP ČR, na pozemku parc. č. 10 v katastrálním území Černá Hora. Předmětná socha se podle jeho vlastního čestného prohlášení nachází ve vlastnictví žadatele. Protože se jedná o práce na součásti nemovité kulturní památky rejstř. č. 45062/7-423 Ústředního seznamu kulturních památek ČR, provedl správní orgán správní řízení ve smyslu ust. § 14 odst. 1 památkového zákona.

Předmětem restaurování je socha Archanděla Michaela v nadživotní velikosti situovaná východně od zámku Černá Hora na začátku lesoparku. Na hranolovém soklu s vykrojenými rohy je umístěn podstavec s volutovými křídly a profilovanou římsou. Na něm je na plintu stojící postava archanděla v antické zbroji s mečem zdviženým nad hlavou v pravé ruce a v levé s oválným štítem dekorovaným božím okem a svatozáří. Anděl s mohutnými perutěmi má přes pravé rameno přehozen plášť, na prsou sepnutý zdobnou sponou. Je ztvárněn v kontrapostu s nakročenou pravou nohou. Pod ní je sražený dáblík otočený obličejem k zemi s rukou držící se plintu. Nápis na přední straně: SANCTVS MICHAL/SPECIALIS PATRO/NVS ET PROTECTOR/CI.IENTIS SVI IOSEPH/IONNIS LEITTE//. Na zadní straně: QVEM/ FIDELITER AC/ PIE VENERATVR/ SVSANA IOAN/ NA LEITERIANA//. Rozměry: socha 250 cm, sokl 280 cm.

Hodnotná skulptura Archanděla Michaela od neznámého autora je kvalitní ukázkou umělecké sochařské barokní práce z roku 1725 a přípisem o donátorství je spjata i s historií obyvatel Černé Hory. Chronogramy uvádí rok 1725 a nápisy na podstavci informují o donátorech. Zřejmě na přední straně schází písmeno R, na zadní straně je již u manželky uvedeno. Donátorem byl správce (kvestor) vznešený pan Josef Leütter a jeho žena Zuzana. Dne 04.04.1725 se manželům narodila dcera Anna Johanna Zuzana, zemřela po 22 dnech (viz matrika). Její smrt byla zřejmě impulsem pro zhotovení díla, archanděl je považován za průvodce mrtvých do ráje a byly mu zasvěcovány i pohřební kaple. V roce 1724 postihl požár zámek i městečko Černá Hora. Nelze tedy přesně stanovit, zda socha nyní stojí na původním místě. Přestavba zámku a úpravy parku byly realizovány později. Architektonicky pozoruhodně vytvářený sokl byl pravděpodobně ve střední části „nadstaven“ při obnově v roce 1841 a byl patrně již dotován majiteli zámku Černá Hora. Na obnově v 19. století se dle nápisu mohl podílet i mladý Josef Břenek (sign. J. B. 1841 v. G.)? Dle kronikáře Černé Hory cca v roce 1970 restauroval sochu ak. soch. Petr Bortlík (tehdejší zaměstnanec Uměleckých řemesel Brno).

O poslední obnově sochy v 90. letech 20. století, kdy došlo k neadekvátnímu nátěru, který zapříčinil současný havarijní stav díla, není blíže nic známo (prověřen spisový archiv NPU či existence restaurátorské zprávy atd.).

Technický stav sochy je popsán a fotograficky zdokumentován v předloženém restaurátorském průzkumu a záměru následovně: Socha Archanděla Michaela se nachází v havarijním stavu. Vykazuje hluboké kaverny, které opadávají. Povrch je značně znečištěn od náletových zelení, krust a lišejníků. Vlivem nevhodného restaurátorského zásahu, který zřejmě proběhl v devadesátých letech 20. století, kdy byl tzv. přepetrifikován povrch kamene disperzním nátěrem, který byl aplikován v červeném odstínu jako monochromní úprava. Hlubkové narušení sochy se vyskytuje v poprsí archanděla, v drapériích na všech místech. Můžeme konstatovat, že narušení hmoty je v 60 % povrchu sochy. Kaverny se vyskytují i na římsě a soklu, včetně podstavy a plintu. Socha byla v minulosti opatřena monochromními nátěry bílé a černé barvy. Monochromní červená úprava je z posledního restaurování, tato je zjevně příčinou narušení kamene. Boží oko na štítu Archanděla je dle vizuálního průzkumu

s pozůstatky podkladu pro zlacení. Drapérie vykazují destrukce až do hloubky kamene. V lokálních místech již opadly.

V popisu zamýšlených prací je uvedeno:

Záměrem opravy je konsolidovat sochu s kamenným podstavcem, obnovit a rekonstruovat jednotlivé části klasické modelace v duchu dochovaných hmot kamene. Před zpevněním dojde k očištění sochy z mechů a bionátů, a to šetrně s ohledem na narušenou hmotu kamene. Socha nebude úplně dočištěna, bude lokálně zpevněna v drobcích se místech tak, aby při obalování nedocházelo ke zbytečným úbytkům hmot povrchu kamene a nedocházelo k větší degradaci autorské hmoty povrchu pískovce. Tento úkon je velmi důležitý pro dochování originálu. Zpevnění bude provedeno vakuovou cestou v Porosilu Z, a to opakovaně do nasycení hmoty pískovce. Následně budou provedeny kotvy pro rekonstrukci tvarů, které jsou namáhány hmotou nanášení kamenického tmelu. Tento bude povahy minerální (vápno, cement, písek). Po rekonstrukci a zpevnění tvaru dojde ke konsolidaci a výměně čepů za nerezové s monochromní úpravou dle odebraných průzkumových vzorků s vyjádřením laboratoře NPÚ. Dále dojde k scelující retuši doplňovaných míst a povrchové úpravě sochy.

Socha bude demontována pomocí jeřábu a bude odvezena ve speciální konstrukci vyrobené přímo pro tuto sochu. Obalový materiál bude aplikován do míst, kde socha vykazuje největší pevnosti a pomocí stahovacích kurt dojde k demontáži sochy. Socha bude přežena na zádech na dobře odpérovaném vozidle s měkkým ložením pro konstrukci proti otřesům.

Demontáž soklu bude provedena po jednotlivých dílech a uložena na palety, které též budou mít ochranu proti poškození jednotlivých dílů. Materiál bude volen dle narušeného stavu kamene - filcové zábaly, matrace a strečová folie. Před transferem sochy a soklu dojde ke konzervaci nejvíce narušených ploch (na současném místě), zpevnění bude provedeno v místech, kde by kámen pravděpodobně nepřežil demontáž sochy (při položení, manipulaci a jízdě autem s drobnými otřesy).

Pod sochou bude vytvořen nový základ, který bude do velikosti obvodového stupně a dojde ke snížení terénu v okolí pro odtok vody do výše základové spáry. Sokl bude odizolován tekutou lepenkou, budou vyměněny kovové kramle za nerezové a sokl bude osazen na maltové lože spárované maltou s disperzí z důvodu rovnoměrného rozprostření malty ve spáře. Dále bude jejich dosed řešen olověnými terči pro rovinnost osazovacích dílů. Jednotlivé části budou čepovány podle původních tvarů, monochromní úpravy budou provedené v Porosilu ZV s pigmentem dle laboratoře NPÚ. Dále budou provedené hydrofobizace celkového povrchu Porosilem VV+, mechy budou odstraněny biocidním prostředkem včetně použití uhličitánových past, které pomohou změkčit krusty, tyto budou následně sníženy o jejich nárůsty a otevřou kámen pro nasycení hmot konsolidantu a mírně otevřou kámen, který degraduje disperzní nátěr. Tento nátěr, který ulpěl na povrchu, pravděpodobně Duvilax, odstraníme prostředkem Ultra 2000 od fi. Aqua Bárta. K vakuovým napouštěním bude použito vývěvy s obalením sítě z umělé hmoty, včetně igelitu, který bude zavařen pro účinnost vývěvy. Tento postup je dvoudenní, aby vývěva při působení tlaku dosáhla co největšího hloubkového napuštění sochy. Tlak bude uvolňován po třech hodinách a poté opět zvýšen. Porosil bude doléván přes skleněnou tlakovou nádobu.

Vlastní osazení sochy a všech kamenných částí bude za pomoci jeřábu s dovozem na místo opět stejnou technikou jako při demontáži.

Navržené materiály:

Porosil Z - použít vakuově, minimálně po dobu 5 týdnů

Porosil ZV s pigmentem - třídní cyklus opakovaných retuší lokálních míst, po zaschnutí je zřejmý barevný výraz budoucího vzhledu

Minerální kamenické tmely - vytvrzení po jednom týdnu

Uhličitánové pasty - týdenní cyklus zábalu, opakující se

Biocidní prostředek Porosan - působnost okamžitá

Ultra 2000 - odstraňovač disperzních nátěrů - 3 týdny

Dne 05.10.2023 bylo vyžádáno písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Brně, jako odborné organizace státní památkové péče, které je dle §14 odst. 6 památkového zákona nutným podkladem k vydání závazného stanoviska a dne

10.10.2023 bylo provedeno místní šetření za účelem zjištění skutečného stavu věci. Vyjádření Národního památkového ústavu bylo správnímu orgánu doručeno dne 18.10.2023 pod čj. NPU-371/86174/2023. Přípisem ze dne 19.10.2023 bylo žadateli, jako jedinému účastníku řízení, oznámeno, že jsou shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí. Zároveň mu byla stanovena lhůta pro možnost vyjádřit se k nim v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu. Následně správní orgán přistoupil k vydání závazného stanoviska formou rozhodnutí.

Z obsahu písemného vyjádření Národního památkového ústavu a ze skutečností známých správnímu úřadu z jeho úřední činnosti, Městský úřad Blansko, odbor stavební úřad, oddělení územního plánování a regionálního rozvoje dospěl k závěru, že restaurování sochy Archanděla Michaela v areálu zámku v Černé Hoře, rejstř. č. 45062/7-423 ÚSKP ČR, na pozemku parc. č. 10 v katastrálním území Černá Hora je z hlediska zájmů sledovaných orgány státní památkové péče přípustné a stanovil v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona a ustanovením § 10 odst. 3 prováděcí vyhlášky základní podmínky pro realizaci záměru.

Realizace prací je dle uvažovaného předloženého návrhu postupu možná, ovšem s ohledem na stávající stupeň poznání je nutno restaurátorský proces rozfázovat do několika etap, z nichž první lze nazvat fází přípravnou. V této přípravné fázi budou provedeny prozatím první postupy z výše uvedeného návrhu. V této souvislosti upozorňujeme na zákonnou podmínku vyplývající z § 14a památkového zákona, tedy povinnost provádění prací odbornými restaurátorskými kapacitami se specializací v souladu s charakterem dotčené součásti kulturní památky. V tomto případě se jedná o dílo, které spadá do kategorie umělecké sochařské figurální dílo z kamene. Již fází detailního průzkumu a přípravných prací je nutno vnímat, s ohledem na invazní charakter některých zásahů, jako součást restaurátorského zásahu.

Ad 1) Požadavek na provedení detailního restaurátorského průzkumu s cílem zjištění maximálního množství poznatků o originálu díla plyne z nezbytnosti poznání předmětu ochrany. Pro zodpovědné rozhodnutí o koncepci restaurátorského zásahu je vždy nutno vycházet z průkazných zjištění, která v tomto případě vyhodnotí vlastní technický stav díla a z něho plynoucí možnosti restaurátorského zásahu. K získání potřebných informací je nutný přiměřený průzkum, provedený adekvátními metodami s využitím soudobých technických možností. Jak již bylo řečeno, pouze na základě detailního poznání předmětu obnovy je možno stanovit koncepci vhodné památkové obnovy – restaurování, vedoucí k věrohodnému výrazu památky s ohledem na případné starší historicky cenné vrstvy či materiálovou i uměleckou podstatu kulturní památky. Pouze na základě předem schválených technologií obnovy, včetně konkrétních požadavků finální prezentace obnoveného díla, je možno učinit konkrétní představu o finálním stavu a zodpovědně navrhované postupy a technologie posoudit. Dostatečná příprava v podobě řádného restaurátorského průzkumu a jeho vyhodnocení je nezbytným krokem pro odpovědné upřesnění restaurátorského postupu. Tento přístup vychází z platné legislativy, kde se hovoří o stanovení podmínek, za kterých lze práce na obnově připravovat.

Ad 2) Požadavek na posouzení komplexního materiálu obsahujícího výsledky a závěry požadovaných průzkumů v rámci samostatného správního řízení plyne ze skutečnosti, že pouze na základě komplexního poznání předmětu obnovy – díla je možno připravit podklady, na jejichž základě bude možno památkovou obnovu v žádoucím a adekvátním rozsahu realizovat.

Ad 3) Požadavek na svolávání kontrolních prohlídek má oporu v památkovém zákoně, zejména v § 29 odst. 2) písm. g, kde je stanoven dozor výkonného orgánu státní památkové péče a v § 32, kde je stanoven odborný dohled odborné organizace památkové péče. Zároveň plyne z povahy věci, že případné dílčí upřesnění může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní dny lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče.

Doporučení:

Svolání kontrolních prohlídek je žádoucí provést v následujících etapách:

První kontrolní prohlídka by měla být svolána po převozu díla do ateliéru. Na této prohlídce bude posouzen stav jednotlivých částí a budou upřesněny požadavky na další postupy, jako zkoušky čištění povrchu kamene od biologického znečištění, tmavých krust, jiných depozitů atd. a případné další technologické kroky (kupř. nutná prekonsolidace), které z provedených

zkoušek vyplynou. Dále se jedná o zkoušky a vyhodnocení sekundárních technologických zásahů, možností způsobu sejmutí technologicky nevhodných sekundárních úprav atd. s důrazem na ochranu a zachování původního kamenného materiálu.

Druhá kontrolní prohlídka by měla proběhnout po celkovém očištění díla na základě odsouhlasených zkoušek a postupů. Na této prohlídce bude upřesněna koncepce restaurátorského zásahu s ohledem na skutečný stav díla, který bude možno detailně a zodpovědně vyhodnotit až v této etapě.

Další kontrolní prohlídky budou již svolávány dle potřeby v intencích podmínky č. 3., viz výše.

Dále správní orgán doporučuje, aby v případě, že práce bude provádět více restaurátorů, byl předem smluvně určen zodpovědný restaurátor akce. V případě práce týmu restaurátorů je určení zodpovědného restaurátora, jako hlavního partnera vlastníka, orgánu i odborné organizace státní památkové péče, potřebné. Zodpovědný restaurátor potom koriguje práce ostatních a tým vede, zaručuje též metodickou, technologickou i výtvarnou celistvost díla.

Upozornění:

Správní orgán upozorňuje na zákonnou povinnost provádění řádné dokumentace v průběhu prací. Průzkumová zpráva – protokol – musí být srozumitelný i pro třetí osoby a jasně strukturován.

Dokumentační povinnost rovněž plyne z platných zákonných norem, zejména z § 10 prováděcí vyhlášky. Žádoucí je zcela průkazná dokumentace, kupříkladu dle Metodického listu NPÚ – Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv č. 4/2006.

Navržená akce neohrozí hodnotu kulturní památky. Stanovené podmínky vycházejí ze současného stavu poznání kulturněhistorických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru, proto bylo rozhodnuto tak, jak je výše uvedeno.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle § 81 správního řádu odvolání ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení, a to ke Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, odboru kultury a památkové péče, podáním učiněným u zdejšího stavebního úřadu. Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí. Odvolání musí obsahovat údaje o tom, v jakém rozsahu rozhodnutí napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Ing. Petra Reisiglová
vedoucí odboru stavební úřad

Doručí se:

Žadatel (doručenka)

1. Domov pro seniory Černá Hora, příspěvková organizace, IDDS: abpkin7
sídlo: Zámecká č.p. 1, 679 21 Černá Hora

Na vědomí (obyčejně)

2. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, IDDS: 2cy8h6t
sídlo: nám. Svobody 8, 601 54 Brno - Mgr. Marta Sedláková